

Remissyttrande från Södertörns kommunerna över trafikförändringar i SL-trafiken 2021/2022 (T22)

Trafikförvaltningen inom Region Stockholm har översänt en bruttolista med förslag på trafikförändringar avseende bland annat linjesträckningar, turtäthet och trafikeringstid inför tidtabellsskiftet i december 2021 (T22). Årets trafikförändringsremiss är präglad av Covid-19 och pandemin och de förändrade resandenivåer som förväntas med anledning av pandemin.

Trafikförvaltningen önskar särskilt detta år att få ta del remissinstansernas prioriteringar av förslagen. Förslagen kommer att utredas ytterligare innan beslut om eventuellt genomförande tas.

Södertörns kommunerna (Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nykvarn, Nynäshamn, Salem, Södertälje och Tyresö) har, utifrån Södertörns utvecklingsprogram och sitt mångåriga samarbete, tagit fram det här gemensamma remissvaret. Södertörns remissyttrande behandlar övergripande och långsiktiga frågor om kollektivtrafiken och dess utveckling. Kommunerna kommer lämna egna kommunspecifika synpunkter på förslagen i T22.

Trafikförvaltningen önskar svar senast den 4 juni 2021. Södertörns kommunerna har fått förlängd svarstid till 8 juni.

Södertörn bidrar till Stockholmsregionens utveckling och tillväxt

Idag bor över 500 000 människor på Södertörn och fram till 2030 planeras för ytterligare cirka 100 000 nya invånare. Tillgängligheten är avgörande för att binda ihop regionen och förkorta restiderna mellan de regionala stadskärnorna och kommunerna på Södertörn. Förutsättningarna är goda för såväl ett ökat bostadsbyggande som utveckling av arbetstillfällen på Södertörn både på kort och lång sikt, men det kräver fullföljda insatser i infrastrukturen för förbättrad tillgänglighet inte minst för kollektivtrafiken.

Södertörnskommunernas fem prioriterade åtgärder i transportsystemet

Södertörnskommunerna är eniga om nedanstående fem prioriterade infrastruktursatsningar:

- **Tvärförbindelse Södertörn** - binder samman regionen
- **Ny passage Södertälje kanal** – för att viktiga samhällsfunktioner i Stockholmsregionen inte ska riskera att slås ut.
- **Ny bytespunkt i Flemingsberg** – förbättrar den storregionala tillgängligheten
- **Stopp i Södertälje Syd för ny regionaljärnväg** – ger nytta för den regionala arbetspendlingen
- **Spår till Tyresö** – utredning behövs för att framtidssäkra kapacitet för kollektivtrafiken på Östra Södertörn

Åtgärderna är alla nödvändiga och avgörande för att uppnå en god tillgänglighet, binda ihop regionen, bryta segregation, förbättra matchningen på arbetsmarknaden samt för att Södertörn ska kunna fortsätta växa och bidra till den regionala utvecklingen och sammanhållningen.

Framtidens kollektivtrafik på Södertörn

Nedan sammanfattas de viktigaste behoven för framtidens kollektivtrafik på Södertörn

1. Tvärkopplingar

Förutsättningarna för resor på tvären med kollektivtrafik är idag bristfälliga på Södertörn. I de analyser som Trafikförvaltningen tagit fram i arbetet med Kollektivtrafikplan 2050 är det tydligt att tvärresandet med kollektivtrafiken har mycket stor potential att öka på Södertörn. Södertörnskommunerna anser att den långsiktiga inriktningen ska vara att de regionala stadskärnorna Flemingsberg, Haninge, Skärholmen/Kungens kurva och Södertälje knyts samman med attraktiv kapacitetsstark kollektivtrafik. På kortare sikt behövs attraktiv stombusstrafik för tvärresor mellan Södertörnskommunerna. Kollektivtrafiksystemets mest ansträngda knutpunkter i mer centrala delar av Stockholm avlastas också om effektiva kollektivtrafikresor på tvären kan tillskapas. Idag genomförs nästan alla resor med kollektivtrafiken mellan olika delar på Södertörn genom ett byte centralt i Stockholm vilket leder till långa restider. Södertörnskommunerna välkomna fler kreativa idéer på nya busslinjer på tvären och hade gärna sett förslag på detta i T22.

Tvärförbindelse Södertörn skapar förutsättningar för effektiv stombusstrafik och är avgörande för att binda samman regionen med möjligheter till en mer hållbar arbetspendling mellan kommunerna.

2. Bytespunkter

På Södertörn finns flera stora och viktiga hållplatser, terminaler, bytespunkter som många resenärer passerar dagligen (exempelvis Flemingsberg, Huddinge, Södertälje C, Tumba, Fittja, Skärholmen, Handen, Västerhaninge, Hallunda med flera). Många av Södertörns invånare passerar också bytespunkterna Liljeholmen och Gullmarsplan dagligen och båda dessa är viktiga knutpunkter för Södertörnsbor.

Flemingsberg är ett av Stockholmsregionen viktigaste utvecklingsområden och med en utbyggd bytespunkt stärks den storregionala och nationella tillgängligheten och avlastar andra delar av trafiksystemet. Här möts många olika trafiklösningar som behöver samspela med övrig stadsutveckling.

3. Kapacitetsstark kollektivtrafik i Sydöstra sektorn

Tyresö kommun är en av få kommuner i länet som idag helt saknar spårburen kollektivtrafik. Planering och utredningar behöver snarast starta för att säkra kapacitet i kollektivtrafiksystemet på längre sikt. I ett första steg handlar det om utredning för spårburen trafik till Tyresö mot Stockholm och i ett andra steg vidare från Tyresö mot övriga regionala stadskärnor såsom Haninge och Flemingsberg.

För sydostsektorn är även färdigställandet av dubbelspåret längs hela Nynäsbanan en viktig investering på längre sikt för att säkerställa framkomligheten på järnvägen för både person- och godstrafik.

4. Kapacitetsstark kollektivtrafik i Sydvästra sektorn

De långa restiderna mellan Södertälje C och Stockholm är en välkänd brist. I väntan på färdigställande av spårburen kollektivtrafik finns behov av att stärka upp busstrafiken i flera stråk. Det gäller motorvägsbussar längs E4/E20-stråket - Nykvarn/Södertälje-Kungens kurva/Skärholmen-Stockholm samt längs delar av väg 226/Huddingevägen mot Stockholm och mellan olika målpunkter som Tumba/Södra porten/Hallunda.

Södertörnskommunerna anser att ett stopp vid Södertälje Syd för de nya höghastighetstågen i enlighet med avtalet inom Sverigeförhandlingen är nödvändigt för att optimera nyttan för både den regionala arbetspendlingen som ändpunktsresandet på de nya stambanorna.

Övriga synpunkter

Södertörnskommunerna vill att Region Stockholm utarbetar finansieringslösningar för objekt med stor regional nytta, där medel avsätts i länsplan genom exempelvis särskilda potter. På så sätt kan man åstadkomma kostnadseffektiva satsningar med stor samhällsnytta, utan att väghållaransvaret eller kommungränser utgör begränsningar. Komplicerade finansierings- och förhandlingsprocesser riskerar att samhällsekonomiskt lönsamma åtgärder helt uteblir. Dit hör exempelvis investeringar i framkomlighetsåtgärder för busstrafiken.

Södertörnskommunerna står fast vid vår ståndpunkt att det behöver finnas valmöjligheter, så kallad parallelltrafik, mellan spår och buss i vissa reserelationer exempelvis mellan bostadsområden och skolor där det är uppenbart att bussen fyller ett komplement till spårtrafiken och där man riskerar att tappa resenärer om man bara erbjuder det ena alternativet. Bussen når ett finmaskigare nät och fler målpunkter: Parallelltrafik skapar också en robusthet i kollektivtrafiksystemet vid störningar. Vi anser därför att Regionen ska ompröva sin nuvarande inställning till parallelltrafik.

För de stråk där spårtrafik saknas är direktbussarna avgörande för att kollektivtrafiken fortsatt ska vara konkurrenskraftig. Södertörnskommunerna är därför positiva till den utökning av busstrafiken under dagtid som föreslås i T22 för bussarna mellan exempelvis Tyresö och Stockholm C.

Trafikförvaltningen beskriver i T22 hur man pga minskat resande nu arbetar med att identifiera åtgärder som ska möta resenärernas förändrade resandebehov och -beteende efter pandemin. Detta arbete är Södertörnskommunerna mycket nyfikna på och har förhoppningar om att en översyn av exempelvis biljettsortiment och utökade service och mobilitetstjänster kan leda till bättre service och att fler som kan nyttja kollektivtrafiken i framtiden. Södertörnskommunerna anser att Trafikförvaltningen i samband med denna översyn gärna ser över möjligheten att ta med cykel i kollektivtrafiken.

I T22-remissen uppmärksammas att begreppet trygghet i kollektivtrafiken har fått en delvis ny innebörd och ökat fokus under pandemin och att Trafikförvaltningen därför arbetar med att utveckla trygghetserbjudandet till resenär. Södertörnskommunerna är gärna med och bidrar i detta viktiga arbete för att uppnå en god trygghet och samverkar med Trafikförvaltningen och andra aktörer i dessa frågor.

Trafikförvaltningen föreslår neddragningar av kvälls- och nattrafik på ett antal busslinjer. Södertörnskommunerna anser att det är olyckligt. Turerna det gäller är främst natt mot lördag och söndag, men resenärer som arbetar obekväma arbetstider, och är beroende av kollektivtrafik, kan drabbas starkt negativt av detta. Det är i många fall också det enda realistiska sättet att ta sig hem från restaurang- och nöjesetablissemang.

Avslutningsvis vill Södertörnskommunerna framföra att vi tycker att trafikförändringsremisserna de senaste åren har blivit tydligare och lättare att förstå exempelvis genom de kartskisser som tydliggör de förändringar som föreslås. Men förståelsen och acceptansen för de prioriteringar som behöver göras ökar hos både medborgare och politik om motiven gjordes mer transparenta och redovisades tydligare. Det skulle också underlätta dialogen mellan kommunerna och regionen.

För Södertörnskommunerna:

Ebba Östlin

Ordförande i kommunstyrelsen i Botkyrka

Meeri Wasberg

Ordförande i kommunstyrelsen i Haninge

Daniel Dronjak

Ordförande i kommunstyrelsen i Huddinge

Gunilla Lindstedt

Ordförande i kommunstyrelsen i Nykvarn

Harry Bouveng

Ordförande i kommunstyrelsen i Nynäshamn

Lennart Kalderén

Ordförande i kommunstyrelsen i Salem

Boel Godner

Ordförande i kommunstyrelsen i Södertälje

Anita Mattsson

Ordförande i kommunstyrelsen i Tyresö